ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

BÁO CÁO TRẢ LỜI CÁC CÂU HỎI TỰ LUẬN

ĐỒ ÁN 1: Tiền xử lý dữ liệu

Môn học: Khai thác dữ liệu và ứng dụng 19_21

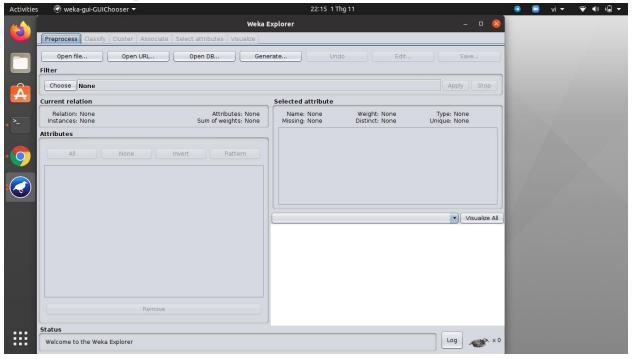
Giáo viên: GS.TS Lê Hoài Bắc

Trợ giảng: Nguyễn Khánh Toàn, Lê Minh Nhật

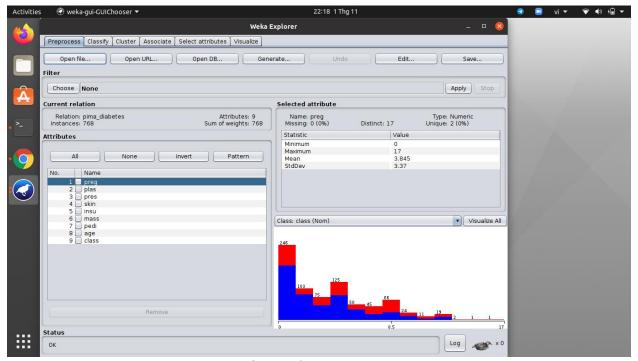
Mã số sinh viên	Họ và tên
19120207	Hồ Hoàng Duy
19120364	Nguyễn Đắc Thắng

Yêu cầu 1: Cài đặt Weka (1đ)

- Chụp hình giao diện chức năng Explorer cùng màn hình desktop và báo cáo lại ảnh chụp.

- Sinh viên tìm thư mục data trong thư mục cài đặt của Weka và mở một tập dữ liệu bất kì (có phần mở rộng là arff). Giải thích ý nghĩa các nhóm điều khiển Current relation, Attributes và Selected attribute trong tab Preprocess. Giải thích ngắn gọn ý nghĩa 5 tab trong giao diện Explorer của Weka.

- ? Giải thích ý nghĩa các nhóm điều khiển Current relation, Attributes và Selected attribute trong tab Preprocess.
  - Current relation: Cho biết các thông tin chung liên quan đến tập dữ liệu đang được thực thi, như: tên tập dữ liệu, số mẫu, số tập thuộc tính, ...
  - > Attributes: Hiển thị danh sách các thuộc tính hiện tại trong tập dữ liệu.
  - Selected attribute: Thể hiện các thông tin có liên quan đến thống kê (thường trong trường hợp dữ liệu ở dưới dạng số) như trung bình cộng, giá trị nhỏ nhất, giá trị lớn nhất của thuộc tính đã chọn trước ở phần Attributes. Đối với dữ liệu dạng định danh, phần mềm sẽ cung cấp danh sách định danh và số lượng mỗi định danh.
- ? Giải thích ngắn gọn ý nghĩa 5 tab trong giao diện Explorer của Weka.
  - Preprocess: Tiền xử lý (tab mặc định khi truy cập giao diện Explorer)
  - Classify: Phân lớp dữ liệu
  - Cluster: Gom nhóm dữ liệu
  - Associate: Khai thác luật kết hợp
  - Select Attributes: Lựa chọn thuộc tính (để xét sự tương quan giữa các thuộc tính)
  - Visualize: Trực quan hóa dữ liệu

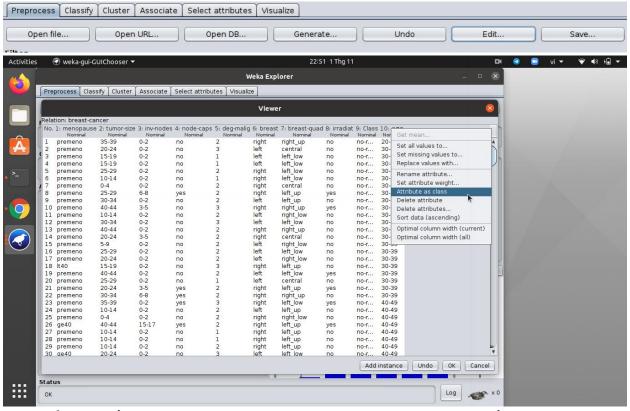
Yêu cầu 2: Làm quen với Weka (6đ)

- 2.1 Đọc dữ liệu vào Weka: đọc tập dữ liệu breast_cancer.arff
  - Tập dữ liệu có bao nhiêu mẫu (instances)?
     <u>Trả lời:</u> Tập dữ liệu có 286 mẫu (instances).
  - Tập dữ liệu có bao nhiêu thuộc tính (attributes)?
     Trả lời: Tập dữ liệu có 10 thuộc tính (attributes).

- Thuộc tính nào được dùng làm lớp (class)? Có thể thay đổi thuộc tính dùng làm lớp hay không? Nếu có thì bằng cách nào?

<u>Trả lời:</u> Thuộc tính "Class" được dùng làm lớp (class). Có thể thay đổi thuộc tính dùng làm lớp, bằng cách chọn Edit trong tab Preprocess, click chuột phải vào thuộc tính cần thay đổi và chọn Attributes as class.

- Tìm hiểu chi tiết từng thuộc tính trong khung Attributes và cho biết: có bao nhiêu thuộc tính bị thiếu dữ liệu (missing values)? Thuộc tính nào thiếu dữ liệu ít nhất/nhiều nhất? Trình bày tổng quát các cách để giải quyết vấn đề missing values.

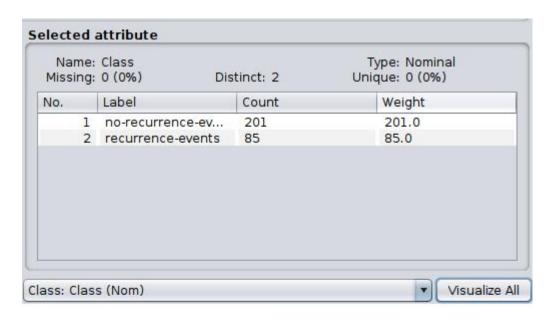
<u>Trả lời:</u> Có 2 thuộc tính bị thiếu dữ liệu (missing values): breast-quad và node-caps. Thuộc tính breast-quad thiếu dữ liệu ít nhất (1 mẫu), thuộc tính node-caps thiếu dữ liệu nhiều nhất (8 mẫu).

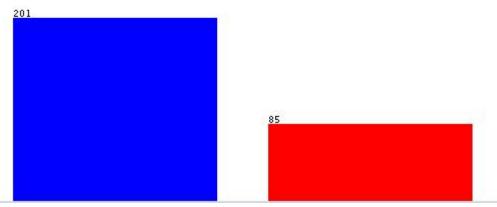
	e: breast-quad g: 1 (0%)	Distinct: 5	Type: Nominal Unique: 0 (0%)
No.	Label	Count	Weight
1	left_up	97	97.0
2	left low	110	110.0
3	riaht up	33	33.0
utes th	nat match a reg	. expression	24.0
	central	21	21.0
ected	attribute	21	
ected Name		Distinct: 2	Type: Nominal Unique: 0 (0%)
ected Name Missing	attribute : node-caps		Type: Nominal
ected Name Missing	attribute : node-caps : 8 (3%)	Distinct: 2	Type: Nominal Unique: 0 (0%)
Name Missing No.	attribute : node-caps : 8 (3%) Label	Distinct: 2 Count	Type: Nominal Unique: 0 (0%) Weight
ected Name Missing Io.	attribute : node-caps : 8 (3%) Label yes	Distinct: 2 Count 56	Type: Nominal Unique: 0 (0%) Weight 56.0
ected Name Missing Io.	attribute : node-caps : 8 (3%) Label yes	Distinct: 2 Count 56	Type: Nominal Unique: 0 (0%) Weight 56.0

Để giải quyết vấn đề missing value, ta có thể có các cách sau đây:

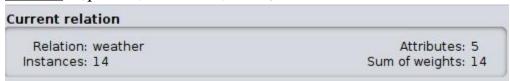
- + Loại bỏ dữ liệu bị thiếu.
- + Bổ sung dữ liệu thiếu (bằng các phương pháp lấy trung bình, mean, median (với thuộc tính numeric), mode (thuộc tính categorical) hoặc kNN)
- Giải thích ý nghĩa của đồ thị trong cửa sổ Explorer. Bạn đặt tên cho đồ thị này là gì? Màu xanh và màu đỏ có nghĩa gì? Đồ thị này biểu diễn cho cái gì? Đồ thị trong cửa sổ Explorer thể hiện các giá trị Count của từng Label trong cùng một thuộc tính. Các cột sắp xếp theo thứ tự của các Label và chiều cao của cột là giá trị Count tương ứng.

Có thể đặt tên cho đồ thị này là biểu đồ phân bố dựa theo lớp. Màu xanh biểu thị tại mỗi khoảng dữ liệu của thuộc tính đang được chọn, có bao nhiều mẫu có kết quả no-recurrence-events, ngược lại màu đỏ cho kết quả recurrence-events

- 2.2 Khám phá tập dữ liệu Weather: tập dữ liệu weather.numeric.arff
  - Tập dữ liệu có bao nhiều thuộc tính? Bao nhiều mẫu? Phân loại các thuộc tính theo kiểu dữ liệu (categorical/numeric). Thuộc tính nào là lớp? *Trả lời*: Tập dữ liệu có 5 thuộc tính, 14 mẫu

Phân loại thuộc tính theo kiểu dữ liệu:

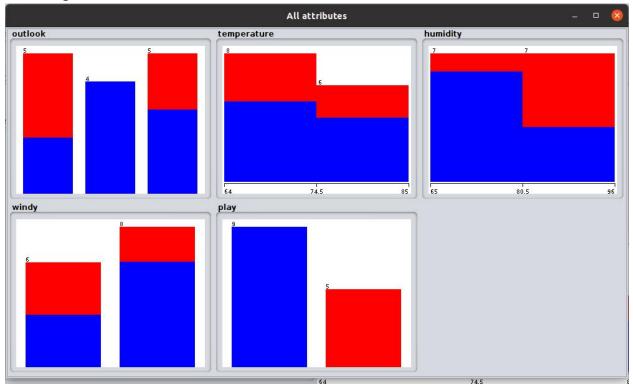
- + Thuộc tính số: temperature, humidity
- + Thuộc tính định danh: outlook, windy, play

Thuộc tính "play" là lớp.

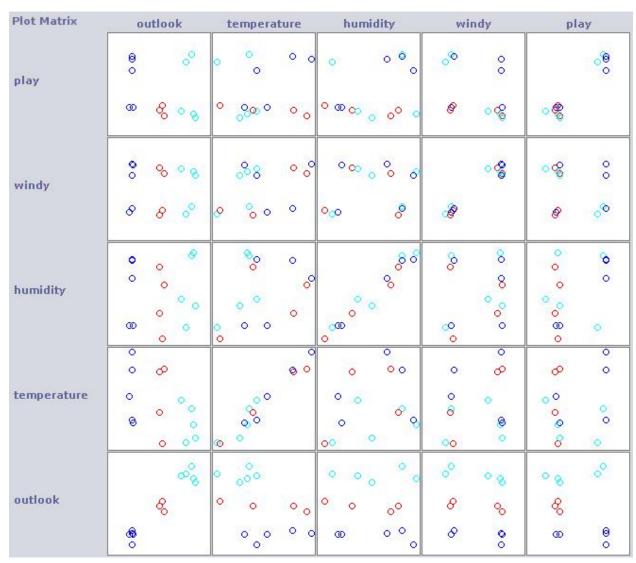
 Liệt kê five-number summary của thuộc tính temperature và humidity. Weka có cung cấp những giá trị này không?
 Trả lời: Five-number summary của temperature và humidity:

	Min	Q1	Mean	Q3	Max
Temperatu re	64	69	73.571	80	85
Humidity	65	70	81.643	90	96

- Lần lượt xem xét các thuộc tính khác của dataset dưới dạng đồ thị. Dán các ảnh chụp màn hình vào bài làm.

- Chuyển sang tab Visualize. Thuật ngữ sử dụng trong textbook để đặt tên cho các đồ thị ở đây là gì? Chọn jitter tối đa để thấy tổng quan hơn về phân bố dữ liệu. Theo bạn có những cặp thuộc tính khác nhau nào có vẻ như tương quan với nhau không?
  - Thuật ngữ sử dụng trong textbook để đặt tên cho các đồ thị ở đây là đồ thị phân tán (scatter plot).

Theo quan sát của cá nhân thì có các cặp thuộc tính outlook – play, humidity – play, windy - play có vẻ tương quan với nhau.

2.3 Khám phá tập dữ liệu tín dụng Đức: tập dữ liệu credit-g.arff

- Nội dung của phần ghi chú (comment) trong credit-g.arff (khi mở bằng 1 text editor bất kì) nói về điều gì? Tập dữ liệu có bao nhiều mẫu? Bao nhiều thuộc tính? Mô tả 5 thuộc tính bất kì (phải vừa có cả thuộc tính rời rạc và thuộc tính liên tục).

Trả lời: Nội dung chú thích ở đầu tập tin mô tả về tập dữ liệu tín dụng Đức. Phần mô tả bao gồm tiêu đề, thông tin về nguồn gốc của tập tin, số lượng mẫu, số lượng thuộc tính và loại dữ liệu của các thuộc tính và mô tả chi tiết về thuộc tính. Ngoài ra, phần chú thích còn cho biết thêm về ma trận chi phí

và ánh xạ ý nghĩa của giá trị của thuộc tính với ký hiệu hiển thị trên giao diên.

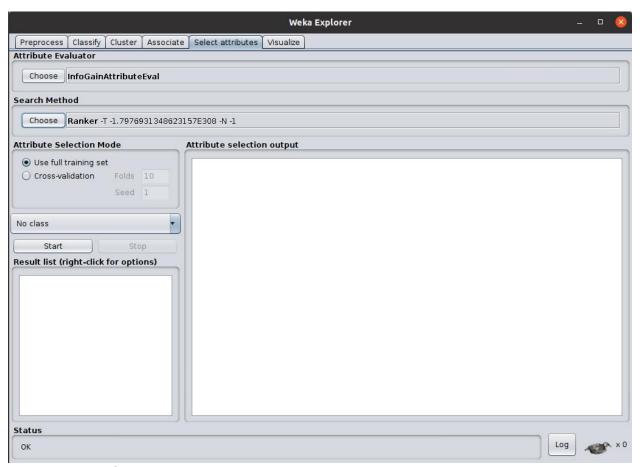
Tập thuộc tính có 1000 mẫu với 21 thuộc tính.

Dưới đây là thông tin về 5/21 thuộc tính có trong tập dữ liệu:

- + duration (thuộc tính rời rạc): thời hạn vay tín dụng (tính theo tháng)
- + purpose (thuộc tính rời rạc): mục đích của việc vay tín dụng
  - Mua xe mới
  - Mua xe đã qua sử dụng
  - Mua nội thất, thiết bị
  - Mua TV/Radio
  - Mua thiết bị gia dụng
  - Sửa chữa
  - Giáo duc
  - Đi nghỉ dưỡng
  - Chi phí đào tạo lại
  - Kinh doanh
  - Khác
- + housing (thuộc tính rời rạc): chỗ ở, bao gồm 3 trạng thái
  - Thuê
  - Sở hữu nhà
  - Tự do
- + saving status (thuộc tính liên tục): tài khoản tiết kiệm, được chia ra các mức
  - Dưới 100 Mark Đức
  - Từ 100 đến 500 Mark Đức
  - Từ 500 đến 1000 Mark Đức
  - Trên 1000 Mark Đức
  - Không xác định
- + check_status (thuộc tính liên tục): trạng thái của tài khoản séc hiện có
  - Dưới 0
  - Từ 0 đến 200 Mark Đức
  - Trên 200 Mark Đức
  - Không có tài khoản séc
- Tên của thuộc tính lớp là gì? Đánh giá phân bố của các lớp, tức là cân bằng hay lệch về một lớp?

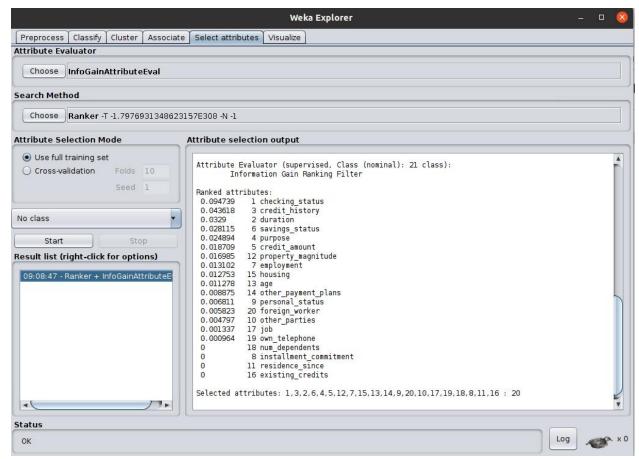
Trả lời: Thuộc tính "class" là thuộc tính lớp, phân bố lệch về "good".

- Sử dụng tab Select attributes. Liệt kê những lựa chọn khác nhau của Weka để chọn lọc thuộc tính, giải thích ngắn gọn từng phương pháp. *Trả lời*:
- + GainRatioAttributeEval: được sử dụng trong thuật toán C4.5 do Quinlan đưa ra. Ý tưởng của thuật toán là xét tất cả các phép thử có thể phân chia tập dữ liệu đã cho và chọn 1 phép thử cho GainRatio nhỏ nhất.
- + InfoGainAttributeEval: Đo mức hiệu quả của 1 thuộc tính trong bài toán phân lớp dữ liệu.
- + Ngoài ra còn có nhiều options lọc thuộc tính, phụ thuộc vào dụng ý của người sử dụng
- Cần sử dụng bộ lọc nào để chọn ra 5 thuộc tính có tương quan cao nhất với thuộc tính lớp? Mô tả các bước làm, kèm theo hình chụp từng bước và kết quả cuối cùng.
  - <u>Trả lời</u>: Theo như mô tả trên thì việc chọn GainRatioAttributeEval hay InfoGainAttributeEval đều cho biết về các thuộc tính có tương quan cao nhất đối với thuộc tính lớp. Trong báo cáo, người viết chọn InfoGainAttributeEval để chọn các thuộc tính này.
- + B1: Chọn tab Select attributes. Tại mục Attribute Evaluator, chọn InfoGainAttributeEval. Tại mục Search Method, chọn Ranker.

+ B2: Nhấn nút Start

+ B3: Đọc kết quả

Từ hình trên, ta có thể thấy 5 thuộc tính có tương quan cao nhất với thuộc tính lớp là checking_status, credit_history, duration, saving_status, purpose **Yêu cầu 3:** Cài đặt tiền xử lý dữ liệu (5đ)

Source code của nhóm được đặt trong thư mục Source (cùng cấp với file báo cáo này), ở đây nhóm chỉ đề cập cú pháp tham số dòng lệnh khi chạy chương trình và báo cáo kết quả, nhận xét sau khi chạy chương trình.

- 1. Liệt kê các cột bị thiếu dữ liệu
  - Cú pháp: python3 list-missing.py house-prices.csv
  - Kết quả:

```
(base) hhduy@HP:~/Documents/Lab/Data Mining/Lab01/Source$ python3 list-missing.py house-prices.csv
---Columns that have missing values---
LotFrontage, Alley, MasVnrType, MasVnrArea, BsmtQual, BsmtCond, BsmtExposure, BsmtFinType1, BsmtFinType2, FireplaceQu, GarageT
ype, GarageYrBlt, GarageFinish, GarageQual, GarageCond, PoolQC, Fence, MiscFeature,

There are 18 missing attributes!
```

- 2. Đếm số dòng bi thiếu dữ liêu
  - Cú pháp: python row-missing.py house-prices.csv
  - Kết quả:

LotFrontage: 173 FireplaceQu: 501 GarageType: 60 Alley: 941 MasVnrType: 593 GarageYrBlt: 60 MasVnrArea: 10 GarageFinish: 60 BsmtQual: 27 GarageQual: 60 BsmtCond: 27 GarageCond: 60 PoolQC: 1000 BsmtExposure: 28 BsmtFinType1: 27 Fence: 815 BsmtFinType2: 29 MiscFeature: 963

```
(base) hhduy@HP:~/Documents/Lab/Data Mining/Lab01/Source$ python3 row-missing.py house-prices.csv
 --Rows that have missing values---
LotFrontage: 173
Alley: 941
MasVnrType: 593
MasVnrArea: 10
BsmtQual: 27
BsmtCond: 27
BsmtExposure: 28
BsmtFinType1: 27
BsmtFinType2: 29
FireplaceQu: 501
GarageType: 60
GarageYrBlt: 60
GarageFinish: 60
GarageQual: 60
GarageCond: 60
PoolQC: 1000
Fence: 815
MiscFeature: 963
```

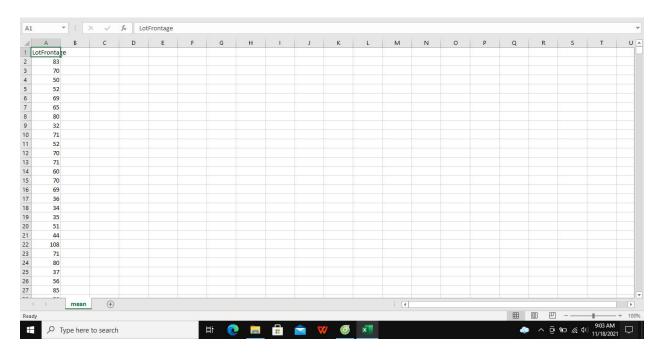
- 3. Điền giá trị bị thiếu bằng phương pháp mean, median (cho thuộc tính numeric) và mode (cho thuộc tính categorical). Lưu ý: khi tính mean, median hay mode các bạn bỏ qua giá trị bị thiếu.
  - Cú pháp: python fill-missing-value.py house-prices.csv --method=... --columns=.... --out = <tên file đã chuẩn hóa>
     (với --method=... là tên phương pháp điền vào các giá trị thiếu (mean, median, mode); --columns=... là tên của cột cần điền vào)
  - Kết quả:
    - ❖ Các cột có thể dùng phương pháp mean, median(cột dữ liệu số):

LotFrontage

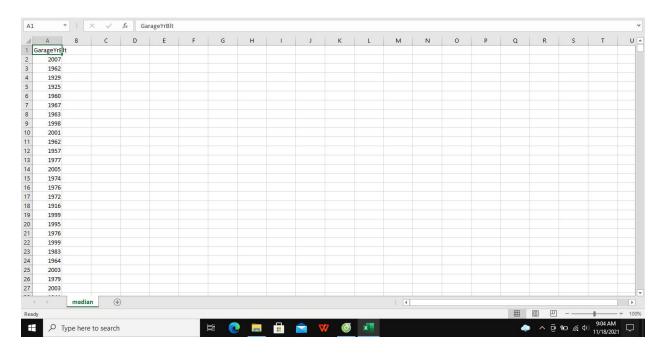
MasVnrArea

GarageYrBlt

Test case 1: method = mean, columns = LotFrontage

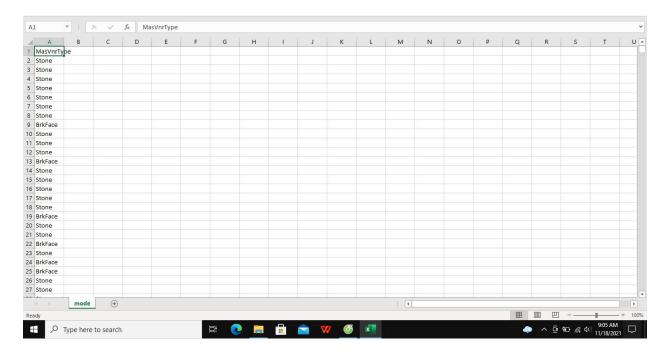
Test case 2: method = median, column = GarageYrBlt

❖ Các cột có thể dùng phương pháp mode (cột dữ liệu phân loại):

Alley	BsmtCond
MasVnrType	BsmtExposure
BsmtQual	BsmtFinType1
BsmtFinType2	FireplaceQu
GarageType	GarageFinish
GarageQual	GarageCond
Fence	MiscFeature

Test case 3: method = mode, columns = MasVnrType

Test case 4: method = mode, columns = Alley

- ❖ Nhân xét:
- Cột LotFrontage có mean = 69, median = 64 (trước khi điền vào các dòng bi thiếu giá tri).
- Cột MasVnrArea có mean = 108
- Cột Alley có mode là 'Grvl', cột MasVnrType có mode là 'BrkFace'.
- 4. Xóa các dòng bị thiếu dữ liệu với ngưỡng tỉ lệ thiếu cho trước (Ví dụ: xóa các dòng bị thiếu hơn 50% giá trị các thuộc tính).
  - Cú pháp: python del-missing-row.py house-prices.csv --lim=... -- out=del-row.csv (với --lim= ... là ngưỡng tỉ lệ thiếu người dùng tự xác định trong chương trình, như: 0.3, 0.4, 0.5, 0.6, ... tương ứng 30%, 40%, 50%, 60%, ...; --out là tên file ghi kết quả sau khi xử lí.)
  - Kết quả
- 5. Xóa các cột bị thiếu dữ liệu với ngưỡng tỉ lệ thiếu cho trước (Ví dụ: xóa các cột bị thiếu giá trị thuộc tính ở hơn 50% số mẫu).
  - Cú pháp: python del-missing-columns.py house-prices.csv --lim=... -- out=del-column.csv

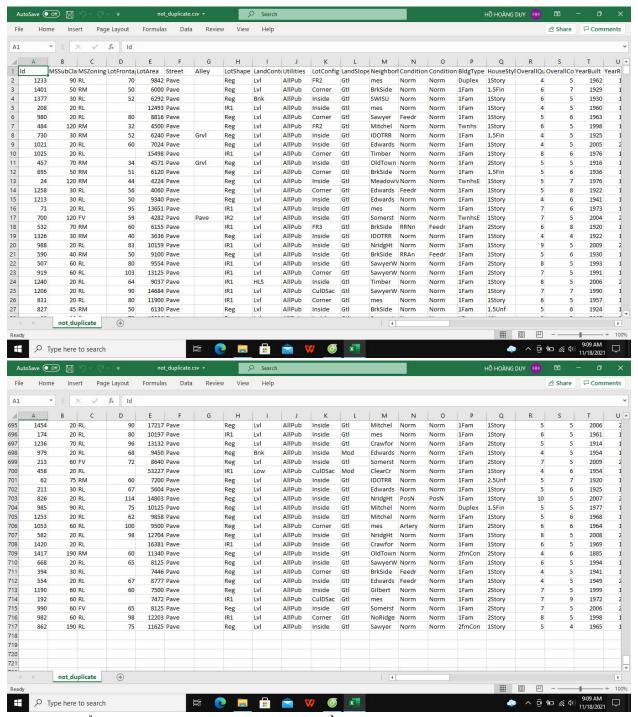
- (với --lim= ... là ngưỡng tỉ lệ thiếu người dùng tự xác định trong chương trình, như: 0.3, 0.4, 0.5, 0.6, ... tương ứng 30%, 40%, 50%, 60%, ...; --out là tên file ghi kết quả sau khi xử lí.)
- Kết quả: khi lim = 0.5 thì các cột bị xóa là Alley, MasVnrType, FireplaceQu, PoolQC, Fence, MiscFeature.
- 6. Xóa các mẫu bị trùng lặp.
  - Cú pháp: python3 del_duplicate.py house-prices.csv <tên file sau khi tiến hành xóa mẫu>
  - Kết quả: từ file dữ liệu ban đầu có 1000 dòng, sau khi xóa mẫu trùng lặp thì ta có file dữ liệu mới có 716 dòng.

(base) hhduy@HP:~/Documents/Lab/Data Mining/Lab01/Source\$ python3 del-duplicate.py house-prices.csv not_duplicate.csv 1001

Id, MSSubClass, MSZoning, LotFrontage, LotArea, Street, Alley, LotShape, LandContour, Utilities, LotConfig, LandSlope, Neighborhood, Condit ion1, Condition2, BldgType, HouseStyle, OverallQual, OverallCond, YearBullt, YearRemodAdd, RoofStyle, RoofMatl, Exterior1st, Exterior2nd, MaSVnrType, MaSVnrType, MSVnrType, BastFinStp1, SmstFinStp2, SmstFinStp2, SmstFinStp2, SmstFinStp3, SmstFinStp2, SmstFinStp3, SmstFinStp

1233,90,RL,70.0,9842,Pave,,Reg,Lvl,AllPub,FR2,Gtl,mes,Norm,Durplex,1Story,4,5,1962,1962,Gable,CompShg,HdBoard,HdBoard,,0.0,TA,TA,Slab,,,,,0,0,0,0,0,GasA,TA,Y,SBrkr,1224,0,0,1224,0,0,2,0,2,2,TA,6,Typ,0,,CarPort,1962.0,Unf,2,462,TA,TA,Y,0,0,0,0,0,0,,,,0,3,2007,WD,Normal,101800

1401,50,RM,50.0,6000,Pave,,Reg,Lvl,AllPub,Corner,Gtl,BrkSide,Norm,Norm,1Fam,1.5Fin,6,7,1929,1950,Gable,CompShg,WdShing,Wd Shng,,0.0,TA,TA,BrkTil,TA,TA,No,Unf,0,Unf,0,862,862,GasA,TA,Y,SBrkr,950,208,0,1158,0,0,1,0,3,1,TA,5,Typ,1,Gd,BuiltIn,1929.0,RFn,1,208,TA,TA,Y,0,0,112,0,0,0,,,,0,7,2008,WD,Normal,120000

- 7. Chuẩn hóa một thuộc tính numeric bằng phương pháp min-max và Z-score.
  - Cú pháp: python normalize.py house-prices.csv --method=... --column=... --out=...
     method có thể là: minmax hoặc zscore.
     column chỉ có thể điền vào 1 tên cột (là 1 thuộc tính numeric)

out là tên file kết quả trả về sau khi chuẩn hóa.

Các thuộc tính numeric có thể chuẩn hóa:

MSSubClass	MasVnrArea	1stFlrSF	BsmtHalfBath
LotFrontage	BsmtFinSF1	2ndFlrSF	FullBath
LotArea	BsmtFinSF2	LowQualFinSF	HalfBath
OverallQual	BsmtUnfSF	GrLivArea	BedroomAbvGr
OverallCond	TotalBsmtSF	BsmtFullBath	KitchenAbvGr
TotRmsAbvGrd	Fireplaces	GarageCars	GarageArea
WoodDeckSF	OpenPorchSF	EnclosedPorch	3SsnPorch
ScreenPorch	PoolArea	MiscVal	MoSold
SalePrice			

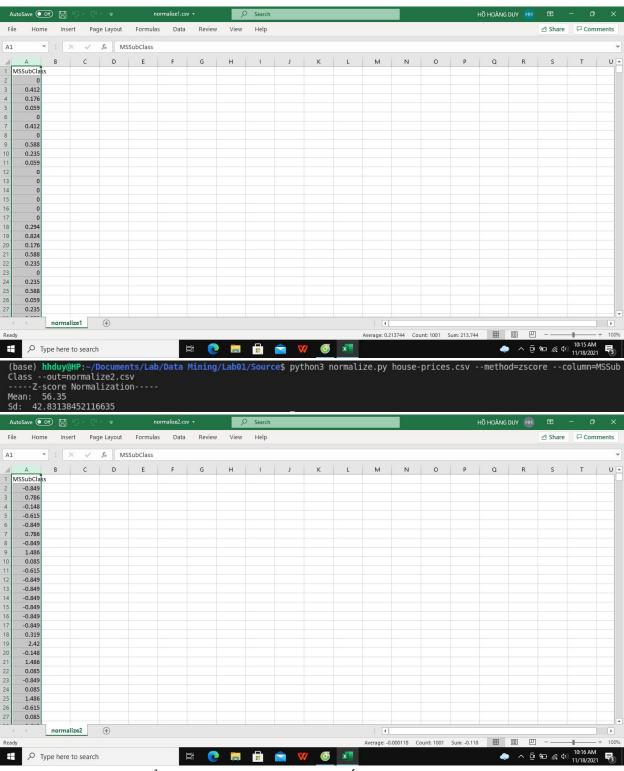
Với các thuộc tính bị thiếu giá trị như LotFrontage, MasVnrArea, GarageYrBlt thì nhóm có điền vào các giá trị bị thiếu bằng phương pháp mean (như đã trình bày ở chức năng 3).

• Kết quả

	Min-Max	Z-Score
LotFrontage	min = 21	mean = 69.251
	$\max = 153$	sd= 19.33
MSSubClass	min = 20	mean = 56.35
	$\max = 190$	sd = 42.83
MasVnrArea	Min = 0	Mean = 108.579
	Max = 1600	Sd = 188.85
GarageArea	Min = 0	Mean = 483.783
	Max = 1390	Sd = 223.601

Hình ảnh demo chuẩn hóa Min-Max và Z-Score với thuộc tính MSSubClass

(base) hhduy@HP:~/Documents/Lab/Data Mining/Lab01/Source\$ python3 normalize.py house-prices.csv --method=minmax --column=MSSub Class --out=normalize1.csv -----MinMax Normalization-----Range: 170.0
Min: 20.0
Mean: 56.35

8. Tính giá trị biểu thức thuộc tính: ví dụ đối với một tập dữ liệu có chứa 2 thuộc tính width và height thì biểu thức width * height sẽ trả về tập dữ liệu cũ với một thuộc tính mới có giá trị ở mỗi mẫu là tích của thuộc tính width và height trong mẫu tương ứng, với điều kiện cả 2 giá trị width và height đều

không bị thiếu, trong trường hợp bị thiếu thì giá trị biểu thức coi như bị thiếu. Lưu ý: biểu thức có thể có nhiều thuộc tính và nhiều phép toán bao gồm cộng, trừ, nhân, chia.

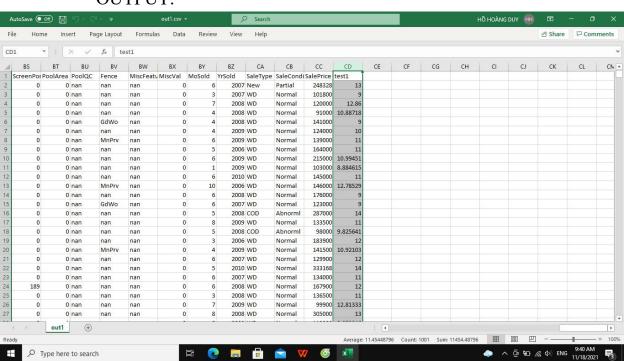
• Cú pháp: python expression_calculate.py -i <input_file.csv> -o <output_file.csv>

Màn hình console sẽ hiện ra, người dùng chỉ cần nhập tên biểu thức và các toán tử xuất hiện giữa chúng (như trong input của các test case); sau đó nhập tên cho cột mới để lưu lại giá trị trong từng dòng ứng với côt đó.

 Kết quả: xuất hiện cột thuộc tính mới ở cuối cùng so với các cột đã có (xem hình)

Test case 1:

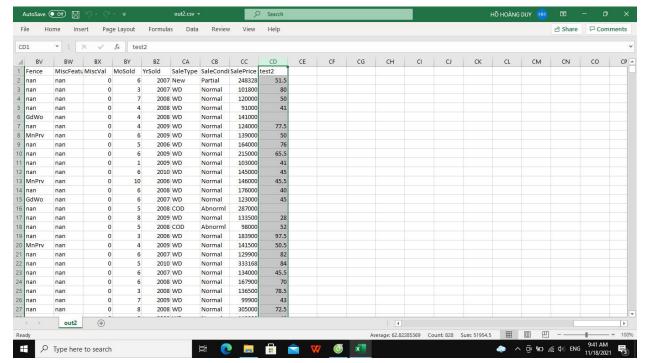
INPUT: (OverallQual + OverallCond) * YearBuilt / YearRemodAdd OUTPUT:

Test case 2:

INPUT: (MSSubClass + LotFrontage) / 2

OUTPUT:

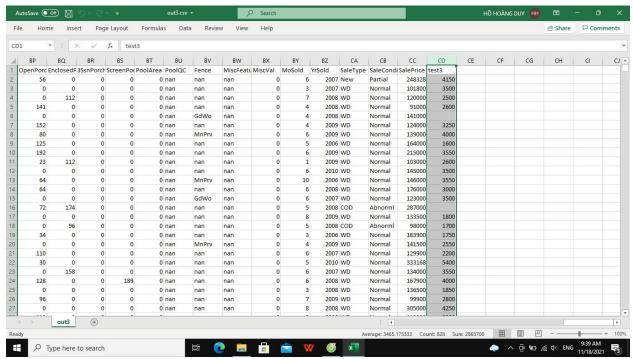

(những ô không có giá trị là những ô trong cột MSSubClass hoặc LotFrontage mà có giá trị rỗng nên chương trình sẽ không tính toán được kết quả)

Test case 3:

INPUT: LotFrontage * 50

OUTPUT:

Đánh giá đồ án:

MSSV	Họ và tên	Tỷ lệ hoàn thành	Tỷ lệ đóng góp
19120207	Hồ Hoàng Duy	100%	50%
19120364	Nguyễn Đắc Thắng	100%	50%

Phân công đồ án:

MSSV	Công việc	Mức độ hoàn thành
19120207	Yêu cầu 1 + 2 + Chức năng 8 yêu cầu 3, kiểm tra lại lần cuối bài nộp.	Tốt
19120364	Chức năng 1 → 7 yêu cầu 3.	Tốt